

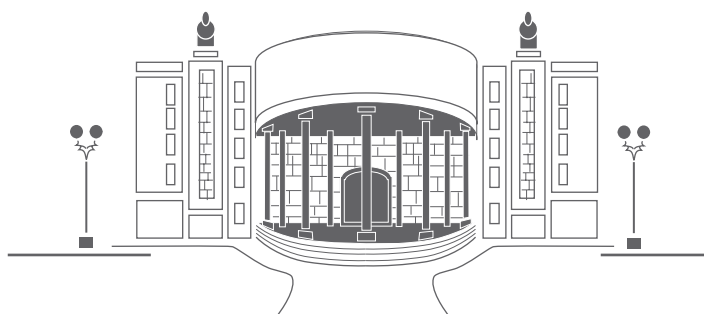
Київський університет імені Бориса Грінченка

ISSN 2311–2409

Педагогічна освіта:

теорія і практика

Психологія
Педагогіка

*Збірник
наукових праць*

№ 30

Київ • 2018

Засновник:

Київський університет імені Бориса Грінченка
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
КВ № 19961-9761 ПР від 28.05.2013 р. (перереєстрація)

Видається з грудня 2001 р.

Виходить двічі на рік

Збірник наукових праць «Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка» включено ВАК України до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з педагогіки (Наказ МОН України «Про затвердження рішень Атестаційної колегії Міністерства щодо діяльності спеціалізованих вчених рад від 30 червня 2015 року» № 747 від 13.07.2015 р. Додаток 17) та психології (Бюлетень ВАК України № 7, 2010 р.)

Рекомендовано до друку Вченою радою Київського університету імені Бориса Грінченка
(протокол №11 від 21.12.2018 р.)

Редакційна колегія:

Огнев'юк В.О., ректор Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор філософських наук, професор, академік НАПН України (*головний редактор*); *Хоружа Л.Л.*, завідувач кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, професор (*заступник головного редактора*); *Безпалько О.В.*, директор Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, професор (Україна, м. Київ); *Беленька Г.В.*, заступник директора Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, професор (Україна, м. Київ); *Желанова В.В.*, професор кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, доцент (Україна, м. Київ); *Олексюк О.М.*, завідувач кафедри теорії і методики музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор педагогічних наук, професор (Україна, м. Київ); *Козир М.В.*, доцент кафедри теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат педагогічних наук, доцент (*відповідальний секретар*) (Україна, м. Київ); *Лозова О.М.*, завідувач кафедри практичної психології Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор психологічних наук, професор (Україна, м. Київ); *Міляева В.Р.*, завідувач НДЛ культури і лідерства Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор психологічних наук, доцент (Україна, м. Київ); *Сергеєнкова О.П.*, завідувач кафедри загальної, вікової та педагогічної психології Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор психологічних наук, професор (Україна, м. Київ); *Кевішас І.*, професор кафедри музики Вільнюського едукативного університету, доктор педагогічних наук, професор (Литва, м. Вільнюс); *Суходольська-Кулешиова Л.В.*, головний спеціаліст Відділення філософії освіти і теоретичної педагогіки Російської академії освіти, доктор педагогічних наук, професор (Росія, м. Москва); *Огородська-Мазур Є.*, заступник декана Факультету етнології та наук про освіту Сілезького університету в Катовіце, доктор хабілітований, професор (Польща, м. Катовіце); *Хольц К.*, професор спеціальної педагогіки та психології Гейдельберзького університету освіти, доктор наук, почесний професор Київського університету імені Бориса Грінченка (Німеччина, м. Берлін); *Касачова Б.*, професор кафедри початкової та дошкільної освіти Педагогічного факультету Університету Матея Бела (Словацька Республіка, м. Банська Бистриця).

Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка : зб. наук. пр. / редкол.: Огнев'юк В.О., Хоружа Л.Л., Безпалько О.В., Беленька Г.В. [та ін.] ; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. — 2018. — № 30. — 100 с.
ISSN 2311–2409

УДК 37.01

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I ЄВРОПЕЙСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ 4	РОЗДІЛ III ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ 61
<i>Milan Chmura</i> International grant cooperation as a tool for the development of professional competencies of university teachers 4	<i>Стеблецький А.Л.</i> Взаємодія суб'єктів освітнього процесу — запорука якості освіти 61
<i>Josef Malach, Tatiana Havlásková</i> The study of university programs in the Czech Republic focused on education 9	<i>Козир М.В., Павлюк О.А.</i> Формування мотивації старшокласників до вивчення математики у процесі застосування ІКТ 66
<i>Bronislava Kasáčová, Daniela Guffová</i> Opinions of Slovak academic staff and students on the professional competences of academic teachers 18	<i>Давидова С.В.</i> Творча проектна діяльність у професійній підготовці майбутніх учителів образотворчого мистецтва 74
<i>Тадеуш Ланіан</i> Роль школи у вихованні серед молоді культури вільного часу 25	<i>Костенко Д.В.</i> Міжкультурна комунікація у сучасному світі 80
РОЗДІЛ II ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІКИ 32	РОЗДІЛ IV ПСИХОЛОГІЯ І СОЦІОЛОГІЯ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ НАУКИ 86
<i>Мієр Т.І.</i> Полістратегіальні тенденції становлення й розвитку засадничих положень феномену «неперервна освіта» 32	<i>Сулятицький І.В., Кравець Я.Г.</i> Соціопсихологічні засади роботи з афазією як типовим порушенням мовлення після інсульту 86
<i>Козак Л.В.</i> Педагогічний моніторинг як технологія управління якістю дошкільної освіти 40	<i>Співак Я.О.</i> Особливості професійної підготовки соціальних працівників із соціального захисту прав молоді в країнах Європи 94
<i>Нагорна Г.О.</i> Дослідницька діяльність як фактор формування музичного мислення особистості 46	
<i>Братко М.В.</i> Громадські (комм'юніті) коледжі як складова системи вищої освіти США 53	

ТВОРЧА ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

У статті розкриваються нові вимоги до підготовки учителів образотворчого мистецтва, зумовлені швидким розвитком суспільства і реформуванням вітчизняної освіти, в яких акцент робиться на проектне навчання. Автор аналізує поняття «творча проектна діяльність», генезу його виникнення та застосування у педагогічній практиці підготовки фахівців творчих напрямків (дизайну, технології, музики), обґрунтовує доцільність та актуальність його використання у підготовці учителів образотворчого мистецтва на основі відповідних досліджень. Наголошується на необхідності досліджень використання творчої проектної діяльності як засобу формування професійної компетентності майбутніх учителів образотворчого мистецтва.

Ключові слова: метод проектів, проектне навчання, творча проектна діяльність, учитель образотворчого мистецтва.

© Давидова С.В., 2018

Вступ. В українській освіті відбуваються докорінні зміни, пов'язані з розвитком суспільства та світового освітнього простору. Такі обставини вимагають змін форм і методів навчання, доповнення та оновлення існуючих напрацювань методичних фондів. Науковці (К. Андросович, Ю. Веселка, М. Давидова, М. Елькін, О. Зосименко, С. Ізбаш, В. Киричук, М. Мельник, В. Неділько, М. Пелагейченко, О. Прашко, С. Руденко, О. Смотровін та інші) звернулися до методу проектів, який не є новим, проте його доцільність і необхідність для навчального процесу у XXI ст. доведена на практиці, що зазначено у Концепції «Нова українська школа», яка пропонує впроваджувати інтегроване та проектне навчання. Такий спосіб сприяє отриманню учнями цілісного уявлення про світ, адже вони вивчають явища з точки зору різних наук та вчаться вирішувати реальні проблеми за допомогою знань із різних дисциплін (Концепція «Нова українська школа», 2017). За таких умов необхідні певні зміни у підготовці учителів образотворчого мистецтва, одним із завдань яких є формування культурної компетентності нового покоління (Закон України «Про освіту», 2017); саме творча проектна діяльність у їх підготовці надасть необхідні навички для роботи у сучасній школі і вміння здобувати та реалізовувати актуальні професійні знання упродовж життя.

Мета статті — теоретичний аналіз поняття «творча проектна діяльність», ефективність такої діяльності у професійній підготовці фахівців та учителів образотворчого мистецтва.

Завдання статті полягають у дослідженні теоретичних основ процесу виникнення поняття «творча проектна діяльність» і обґрунтуванні доцільності використання творчої проектної діяльності у підготовці майбутніх учителів образотворчого мистецтва.

Аналіз сучасних досліджень засвідчив, що теоретичні засади проектної діяльності розкривають у своїх дослідженнях О. Безпалько, В. Гузеєва, Дж. Дьюї, В. Кілпатрик, О. Коберник, О. Косович, Л. Лук'янова, Н. Матяш, В. Нечипоренко, І. Петрова, О. Пехота, Є. Полат, В. Радіонова, Ч. Річардс, Л. Савченко, С. Сисоєва, В. Слободченкова, О. Слободяник, М. Уйсімбаєва, М. Цигулева, І. Шевченко, І. Шендрик та ін.

Актуальні проблеми організації проектної діяльності у професійній підготовці майбутніх учителів висвітлені у дисертаційних дослідженнях М. Елькіна, О. Зосименко, С. Ізбаш, М. Пелагейченка та ін.

Зміст і значення проектної діяльності розглянуто у публікаціях О. Аліксійчук, А. Вдовиченко, А. Касперського, О. Коберника, В. Сидоренка, М. Ступницької, А. Терещука, Л. Хоменко та інших науковців.

Окремі аспекти використання творчої проектної діяльності висвітлено у працях С. Астрейко, К. Відчинкина, О. Горбенко, І. Косяк, Ю. Кузьменко, М. Курач, Т. Мікачур, О. Омельчук, І. Самаркина, Г. Сотської, В. Тимошевського, А. Шевченко, І. Шевченко та ін.

Враховуючи сучасний розвиток освіти України, творча проектна діяльність стає актуальною у підготовці учителів образотворчого

мистецтва, розкриває ще не вивчений потенціал у професійному становленні учителів як компетентних фахівців ХХІ ст. і потребує додаткових досліджень.

Виклад основного матеріалу. У ХХ ст. метод проектів оформлюється у педагогічну ідею як нова технологія і форма навчальної роботи у педагогічній практиці та поширюється спочатку в американській освіті, а потім цей досвід переймають європейські школи. Він втілюється у формі дослідницького методу, увібрав у себе такі наукові принципи, як: евристичний, дослідницький, експериментальний. Основою положенням методу проектів був американський філософ і педагог Дж. Дьюї, який вважав, що освіта повинна не стільки давати знання, які знадобляться в майбутньому, скільки розвивати здатність розв'язувати поставлені завдання, отримувати необхідні навички, професійний і життєвий досвід. Цей метод активно почали використовувати у навчанні іноземній мові у США та Європі з 1980 р. В історичній ретроспективі були виділені дві моделі методу проектів, що є актуальними і в сучасній педагогічній практиці. Першу модель розробив та запропонував К. Вудворт, який розумів суть проекту як первинне вивчення матеріалу, набуття знань і навичок, що будуть використовуватись у проектуванні. Друга модель, розроблена пізніше Ч. Річардсом, передбачає «занурення» у поставлену проблему та ґрунтовне її вивчення — здобуття необхідних знань у процесі виконання проекту самостійними науковими пошуками. У вітчизняній практиці метод проектів використовується з 1990 р.

Аналіз літературних джерел довів, що під проектом науковці розуміють:

— за В. Кіпатриком, будь-яку роботу, яка виконана «від усього серця» і має певне цільове значення у навчальному сенсі;

— за Є. Полат, заходи (пошукові, дослідницькі, графічні або інші види робіт), що виконуються з метою практичного або теоретичного розв'язання значущої проблеми у навчальному процесі;

— за О. Безпалько, форму випереджального відображення і перетворення дійсності, спрямовану на конструювання системи параметрів майбутнього матеріального об'єкта чи якісно нового його стану; прийняття рішень в умовах невизначеності;

— за О. Пометун, задум, план, прообраз певного об'єкта, що має бути реалізований.

І. Шевченко розуміє проектування як нерегламентовану, творчу, поліфункціональну діяльність, що виконує аналітичну, прогностичну,

конструктивну, організаційну і рефлексивну функції (Шевченко І., 2010, с. 258).

Метод проектів є одним із найсучасніших ефективних методів. Саме проектне навчання, як один з інтерактивних методів, найбільше сприяє розвитку пізнавальних здібностей учнів і студентів, готує їх до подальшої безперервної самоосвіти (Трубіцина О.М., Муймастер А.А., 2016, с. 181).

Сутність проектного навчання полягає у тому, що, виходячи зі своїх інтересів, діти разом з учителем проектують вирішення будь-якого практичного завдання. Матеріал різних навчальних предметів групується навколо комплексів-проектів. Навчальне проектування орієнтоване перш за все на самостійну діяльність учнів: індивідуальну, групову або колективну, яку вони виконують упродовж певного часу (Ізбаш С.С., 2010, с. 99).

У педагогічній практиці відомі різні типи навчальних проектів: творчі, ігрові, інформаційні, практико-орієнтовані, дослідницькі. Творчі проекти відрізняються від інших типів відсутністю чітко розробленої структури спільної діяльності групи учасників, для яких регламентовано кінцевий результат і форму його представлення — колаж, картина, панно тощо. Такі обставини дають змогу викладачеві розкривати унікальний творчий потенціал кожної залученої до проекту людини і спрямовувати його на набуття нових знань, умінь та навичок через власне мислення.

Аналізуючи навчальні посібники з проектування, можна зазначити, що творча проектна діяльність, як і проектна діяльність у класичному сенсі, включає в себе низку етапів (умовних): пошуковий (визначення теми і мети проекту, пошук і аналіз відповідно до проблеми), аналітичний (збір, вивчення, аналіз інформації, пошук творчого й оптимального способу досягнення мети проекту, складання поетапного плану реалізації проекту, аналіз ресурсів), практичний (виконання запланованих операцій, поточний контроль якості, внесення змін у роботу), презентаційний (підготовка презентаційних матеріалів, презентація проекту, вивчення можливостей використання його результатів), контрольний (аналіз результатів виконання проекту, оцінка якості його виконання). У загальних рисах етапи творчої проектної діяльності відповідають такій класифікації: перший — актуалізація знань, прояв зацікавлення до теми, визначення мети вивчення конкретного матеріалу; другий — осмислення нової інформації, критичне читання та письмо; третій — роздуми або рефлексія, формування

власної думки стосовно навчального матеріалу, четвертий — узагальнення й оцінка власної діяльності.

До ХХІ ст. проектну діяльність визначали особливою формою творчості, що є уніфікованим засобом розвитку людини. Її можна використовувати з педагогічною метою в роботі з усіма віковими категоріями. Для дорослої людини проектна діяльність може стати ефективним засобом професійно-особистісного розвитку, формування певних професійних якостей, вдосконалення навколишньої дійсності та себе. При цьому слід відзначити, що на кожному віковому етапі проектування виявляє різний педагогічний потенціал, зумовлюючи розвиток різноманітних сторін і творчого самовираження особистості (саме цей аспект привернув увагу науковців сучасності).

В останні десятиліття в науковому обігу з'явилося поняття «творча проектна діяльність», що має вузькоспеціалізоване використання і відноситься до підготовки фахівців творчих спеціальностей, дизайнерів, учителів технології та образотворчого мистецтва. Проте його поява викликала активні обговорення та дискусії у наукових колах, думки з цього приводу поділилися на дві домінуючі лінії: класична література і праці науковців ХХ ст. з проектування не містять окремого визначення «творча проектна діяльність», яка ототожнювалась з творчим проектом, а сучасні педагоги, що досліджують підготовку фахівців, професійна діяльність яких пов'язана з творчими аспектами, використовують саме таке формулювання.

Творча проектна діяльність забезпечує особистісно зорієнтований підхід до навчання і виховання, сприяє всебічному розвитку особистості, її активності, розкриттю здібностей і талантів, зростанню ініціативи, самостійності. З іншого боку, проектні технології сприяють професійному зростанню педагогів.

Таким чином, звернемося до праць сучасних науковців, що впроваджували метод проектів у навчальний процес, для аналізу поняття «творча проектна діяльність».

Одним із перших поняття «творча проектна діяльність» почав використовувати С. Астрейко у своїх дослідженнях з дидактичних аспектів процесу підготовки майбутніх учителів технології до керівництва технічною творчістю учнів. Він писав, що творча проектна діяльність направлена на здобуття необхідних знань та навичок, які будуть реалізовані у професійній діяльності. На уроках технології така діяльність називається творчим проектуванням і спрямована на активну взаємодію учителя технології з учня-

ми середньої та старшої школи з метою створення творчих проектів (Астрейко С.Я., 2006, с. 16).

Сучасні вчені підтримують думку, що одним з універсальних засобів творчого розвитку людини є проектна діяльність. Творча проектна діяльність у процесі навчання формує у студентів низку якостей, які в результаті позитивно позначаються на характері майбутнього педагога професійного навчання (Косяк І.В., 2016, с. 96).

Активна участь студентів у художньо-творчій проектній діяльності веде до набуття комунікативного досвіду художнього й міжособистісного спілкування, допомагає переборювати психологічні бар'єри в процесі спільної творчості, налагоджувати контакти з учнівською аудиторією, вирішувати проблеми та завдання з перспективою на майбутню самостійну діяльність, сприяє самоактуалізації та самореалізації, розвитку мотиваційно-ціннісної та емоційно-інтелектуальної сфер особистості (Горбенко О.Б., 2009).

Автори К. Вітчінкіна і В. Тимошевський використовують поняття «пректно-художня діяльність», основним засобом якої є графіка, для позначення дії, пов'язаної з виготовленням продукту графічного дизайну та мистецтва (Вітчінкіна К.О., Тимошевський В.І., 2011, с. 12).

О. Омельчук зазначає, що творча проектна діяльність розвиває потребу в знаннях, формує високі мотиви навчання та прагнення до самоосвіти (Омельчук О., 2014, с. 158).

Творча проектна діяльність формує у студентів навички самостійної орієнтації у навчальній, науково-методичній та довідковій літературі, вчить знаходити необхідну інформацію самостійно; активно розвиває основні види мислення; сприяє психічному розвитку; зберігає та підсилює мотивацію студентів, намагання створювати, творити тощо; робота з «матеріалом, який не піддається» зміцнює їхню емоційно-вольову сферу; сприяє розвитку інтелектуальних здібностей, вчить мислити від абстрактного до конкретного; залучає студентів до реальної самоосвіти; сприяє інтеріоризації — переходу від зовнішніх дій до внутрішнього плану — та екстеріоризації — переходу внутрішніх дій до зовнішніх, тобто їх трансформації; допомагає студентам усвідомлювати себе творцями своєї діяльності; посилює позитивну мотивацію навчання, бо проект обирається та реалізується на основі власних інтересів, потреб та можливостей; формує творче системне мислення; привчає студентів до цілеспрямованої діяльності, яка є головним компонентом перетворення інформації, енергії, самого себе;

сприяє формуванню культури ділового спілкування, умінню аргументовано захищати свої позиції; посилює яву, яка є значним стимулом для народження нових ідей, пошуку альтернативних рішень, їх аналізу та синтезу як основи інноваційного мислення; формує внутрішній план дій та реалізує його на практиці (Шевченко І., 2010, с. 257).

Г. Сотська у наукових дослідженнях щодо підготовки учителя образотворчого мистецтва до навчання учнів основної школи художнього конструювання частково розкриває принципи творчої проектної діяльності. Авторка зазначає, що даний підхід є необхідним у формуванні естетично-професійної компетентності майбутнього педагога-художника, яка полягає у здатності керуватися набутими естетичними знаннями і художніми вміннями, готовності використовувати отриманий естетичний досвід у самостійній практичній художньо-творчій діяльності згідно з універсальними загальнолюдськими естетичними цінностями та гуманістичними світоглядними позиціями, що є вагомим підґрунтям формування естетичної культури (Сотська Г.І., 2013, с. 237).

Творча проектна діяльність майбутніх учителів образотворчого мистецтва забезпечує здобуття необхідних знань, умінь і професійних навичок, що найбільше відповідає парадигмі особистісно орієнтованої освіти, бо саме ці знання, вміння і навички дають молоді змогу сформувати професійну компетентність та здатність навчатися упродовж життя, успішно реалізуючись у професійній діяльності (Zbiór artykułów naukowych. Konferencji Międzynarodowej Naukowo Praktycznej «Pedagogika. Priorytetowe obszary badawcze: od teorii do praktyki», 2017, с. 65).

На основі аналізу літературних джерел і відповідно до мети нашого дослідження можна констатувати, що творча проектна діяльність учителя образотворчого мистецтва — це діяльність у ході навчального процесу, спрямована на здобуття необхідних знань, умінь та навичок, що складають професійну компетентність учителя образотворчого мистецтва, здатність

застосовувати проектні технології у професійній діяльності з дітьми. Творча проектна діяльність не лише формує мотивацію до самостійного навчання та здобуття знань, здатність до соціальної адаптації, роботи у колективі та підвищення рівня художньої майстерності, а й надає необхідні якості для подолання як професійних, так і життєвих проблем — вміння віднаходити нетипові, творчі розв'язання поставлених задач. Результатом творчої діяльності є знання, вміння та навички, здобуті шляхом одноосібного чи групового творчого процесу проектування, виготовлення об'єкта чи виробу мистецтва.

Висновки. Таким чином, нами визначено та проаналізовано поняття «творча проектна діяльність», роль і місце такої діяльності у педагогічній практиці підготовки фахівців з урахуванням специфіки застосування. Обґрунтовано, що творча проектна діяльність стала важливим засобом формування професійної компетентності фахівців творчих професій, зокрема учителів образотворчого мистецтва; це зумовлено соціальним запитом, необхідністю креативних, нестандартних, творчих рішень при розв'язанні проблемних багатоваріативних ситуацій у навчанні, професійній діяльності або повсякденному житті. Такі обставини змушують переглянути значущість особистості учителя образотворчого мистецтва для освітнього простору та її вплив на формування суспільства ХХІ ст., адже його діяльність має не тільки вузькоспрямоване значення в межах певного предмета, але й безпосередньо впливає на освітній процес у цілому. Отже, творча проектна діяльність є невід'ємною складовою сучасної підготовки фахівців творчих спеціальностей, проте вона недостатньо розкрита у теорії й практиці підготовки учителів образотворчого мистецтва. Зважаючи на формування нових компетентностей учителів у контексті запровадження Концепції «Нова українська школа», творча проектна діяльність стає актуальним засобом підготовки учителів образотворчого мистецтва, відповідно потребує подальших досліджень.

ДЖЕРЕЛА

1. Астрейко С.Я. Творческое проектирование учащихся на уроках технического труда в общеобразовательных школах Республики Беларусь. *Тэхналагічная адукацыя*. 2006. № 2. С. 16–25.
2. Вітчизнікіна К.О., Тимошевський В.І. Обґрунтування дизайну одягу як творчої проектно-художньої діяльності. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура*. 2011. № 4. С. 11–13.
3. Горбенко О.Б. Напрями формування музично-виконавської компетентності майбутнього вчителя музики в процесі фахової підготовки. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2009. URL: [http://www.stationline.org.ua/pedagog/104/18077-napryami-](http://www.stationline.org.ua/pedagog/104/18077-napryami)

formuvannya-muzichno-vikonavsko%D1%97-kompetentnosti-majbutnogo-vchitelya-muzyki-v-procesi-faxovo%D1%97-pidgotovki.html

4. Закон України «Про освіту» (Прийняття від 05.09.2017). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

5. *Ізбаиш С.С.* Реалізація творчих проєктів у навчальному процесі сучасної школи. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького: Збірник наукових праць. Серія: Педагогіка*. 2010. № 5. С. 92–97. URL: <http://lib.mdpu.org.ua/nvsp/2010-05.html>

6. *Косяк І.В.* Елементи технічної творчості як основа проєктної діяльності майбутніх педагогів професійного навчання з технологій легкої промисловості. *Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти*. 2016. Т. 3. № 9. С. 96–98.

7. Концепція «Нова українська школа». Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>

8. *Омельчук О.* Використання методу творчих проєктів у профільному навчанні старшокласників художнього оброблення матеріалів. *Молодь і ринок*. 2014. № 11. С. 156–161.

9. *Сотська Г.І.* Естетично-професійна компетентність майбутнього вчителя образотворчого мистецтва. *Проблеми освіти: наук. зб.* 2013. Т. 2. № 77. С. 233–238.

10. *Трубіцина О.М., Муймастер А.А.* Метод проєктів як інтерактивний метод навчання англійської мови. *Наука і освіта*. 2016. № 10. С. 179–182. DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2016-10-32>

11. *Шевченко І.* Педагогічне проєктування та його складові. *Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Сер.: Педагогічні науки*. 2010. № 91. С. 256–260.

12. Zbiór artykułów naukowych. Konferencji Międzynarodowej Naukowo Praktycznej „Pedagogika. Priorytetowe obszary badawcze: od teorii do praktyki” (28.02.2017). Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. “Diamond trading tour”, 2017. 68 str.

REFERENCES

1. *Astreiko, S. Ya.* (2006). *Tvorcheskoie proektirovaniye uchashchykh na urokakh tekhnicheskogo truda v obshcheobrazovatelnykh shkolakh Respubliki Belarus [Creative Design of Students at Technical Lessons in Secondary Schools of the Republic of Belarus]*. *Tekhnologichnaia adukatsiia*, 2, 16–25 (in Belorussian).

2. *Vitchynkina, K. O., Tymoshevskiy, V. I.* (2011). *Obhruntuvannia dyzainu odiahu yak tvorchoi proektno-khudozhnioi diialnosti [Justification of the Design of Clothing as a Creative Design and Artistic Activity]*. *Visnyk Kharkivskoi derzhavnoi akademii dyzainu i mystetstv. Mystetstvoznavstvo. Arkhytektura*, 4, 11–13 (in Ukrainian).

3. *Horbenko, O. B.* (2014). *Napriamy formuvannia muzychno-vykonavskoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia muzyky v protsesi fakhovoi pidhotovky [Approaches to Development of Musical and Performing Competence of the Future Teacher of Music in the Process of Professional Training]*. *Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka* (in Ukrainian).

<http://www.stationline.org.ua/pedagog/104.html>

4. *Zakon Ukrainy «Pro osvitu» (Pryiniattia vid 05.09.2017) [Law of Ukraine “On Education” (Adoption of 05.09.2017)]* (in Ukrainian).

<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

5. *Izbash, S. S.* (2010). *Realizatsiia tvorchykh proektiv u navchalnomu protsesi suchasnoi shkoly [Realization of Creative Projects in the Educational Process of Modern School]*. *Zbirnyk naukovykh prats, Naukovyi visnyk Melitopolskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Bohdana Khmelnytskoho. Serii: Pedahohika*, 5, 92–97 (in Ukrainian).

<http://lib.mdpu.org.ua/nvsp/2010-05.html>

6. *Kosiak, I. V.* (2016). *Elementy tekhnichnoi tvorchosti yak osnova proektnoi diialnosti maibutnikh pedahohiv profesiinoho navchannia z tekhnolohii lehkoj promyslovosti [Elements of Technical Creativity as the Basis of Project Activity of Future Teachers of Professional Training in Light Industry Technologies]*. *Serii: Problemy Metodyky Fyzyko-matematychnoi i Tekhnolohichnoi Osvity*, 9 (3), 96–98 (in Ukrainian).

7. *Kontseptsiia «Nova ukrainska shkola» [Concept “New Ukrainian School”]*. *Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy* (in Ukrainian).

<https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>

8. *Omelchuk, O.* (2014). *Vykorystannia metodu tvorchykh proektiv u profilnomu navchanni starshoklasnykiv khudozhnioho obrobлення materialiv [Using the Method of Creative Projects in the Profile Education of High School Students of Artistic Materials Processing]*. *Molod i rynek*, 11, 156–161 (in Ukrainian).

9. *Sotska, H. I.* (2013). *Estetychno-profesiina kompetentnist maibutnoho vchytelia obrazotvorchoho mystetstva [Aesthetic-professional Competence of the Future Teacher of Fine Arts]*. *Problemy osvity: naukovyi zbirnyk*, 77 (2), 233–238 (in Ukrainian).

10. Trubitsyna, O. M., Muimaster, A. A. (2016). Metod proektiv yak interaktyvnyi metod navchannia anhliiskoi movy [Project Method as an Interactive Method of Teaching English]. *Nauka i osvita*, 10, 179–182 DOI.org/10.24195/2414-4665-2016-10-32 (in Ukrainian).
11. Shevchenko, I. (2010). Pedahohichne proektuvannia ta yoho skladovi [Pedagogical Design and Its Components]. *Naukovi zapysky Kirovohradskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Vynnychenka*. Ser.: *Pedahohichni nauky*, 91, 256–260 (in Ukrainian).
12. Zbior artykulow naukowych. Konferencji Miedzynarodowej Naukowo Praktycznej «Pedagogika. Priorytetowe obszary badawcze: od teorii do praktyki» [Collection of Scientific Articles. International Scientific and Practical Conference “Pedagogy: Priority Areas of Research: From Theory to Practice”]. Warszawa: Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour» (in Ukrainian).

Давыдова С.В.

ТВОРЧЕСКАЯ ПРОЕКТНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОГО ИСКУССТВА

В статье раскрываются новые требования к подготовке учителей изобразительного искусства, обусловленные быстрым развитием общества и реформированием отечественного образования, в которых акцент делается на проектное обучение. Автор анализирует понятие «творческая проектная деятельность», генезис его возникновения и применения в педагогической практике подготовки специалистов творческих направлений (дизайна, технологии, музыки), обосновывает целесообразность и актуальность его использования в подготовке учителей изобразительного искусства на основе соответствующих исследований. Отмечается необходимость исследований использования творческой проектной деятельности как средства формирования профессиональной компетентности будущих учителей изобразительного искусства.

Ключевые слова: метод проектов, проектное обучение, творческая проектная деятельность, учитель изобразительного искусства.

S. Davydova

CREATIVE PROJECT ACTIVITY IN PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE VISUAL ARTS TEACHERS

The article reveals new requirements for training the visual arts teachers, determined by a rapid evolution of society and restructuring of national education, where an emphasis is put on the project-based learning. Such circumstances demand the change of forms and methods of education, updating and modernization of existing methodical funds. Modern scientists have turned to the project method, which is not new in teaching practice, however, has proven its suitability and importance for a teaching process in the 21st century, which is indicated in the concept “New Ukrainian School” that offers to implement integrated and project-based learning. Such conditions necessitated changes in training the visual arts teachers with one of the tasks being the formation of cultural competence, which creative project activity will ensure.

The author analyzes a notion of “creative project activity”, the genesis of its appearance and use in the practice of training the specialists in creative industries. The author substantiates the suitability and relevance of its use in training the visual arts teachers based on the research of training of specialists in creative industries (design, technology, music teachers), partly visual arts teachers. The author describes in detail which students’ qualities are developed while carrying out the creative project activity, i.e. the ability of creative, unconventional and imaginative thinking when dealing with problem and multiple-choice situations in education, professional activity or everyday life.

Consequently, creative project activity becomes an integral part of a modern training of specialists in creative industries and is just partially explored in practice, research literature in the context of training the visual arts teachers. Taking into account the new requirements for training the visual arts teachers, the creative project activity becomes a relevant and urgent necessity in training the visual arts teachers, but is not explored enough and needs further research.

Key words: project method, project-based learning, creative project activity, visual arts teacher.

Рецензент — завідувач кафедри дизайну факультету мистецтва та дизайну Хортицької національної академії, кандидат педагогічних наук, доцент Дерев'яно Наталія Володимирівна.

Стаття надійшла до редакції 01.06.2018.

Прийнято до друку 10.08.2018.